

UCHWAŁA NR LIII/358/2023
RADY MIEJSKIEJ W BIAŁYM BORZE

z dnia 23 lutego 2023 r.

w sprawie ustanowienia gminnego programu osłonowego „Korpus Wsparcia Seniorów” na 2023 rok

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40), poz. 559 oraz art. 17 ust. 2 pkt 4 i art. 110 ust. 10 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U z 2021 r. poz.2268 z późn. zm.), Rada Miejska w Białym Borze uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się gminny program osłonowy na 2023rok w zakresie udzielenia wsparcia seniorom w wieku 65 lat i więcej, zamieszkałym na terenie Gminy Białe Bórze stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Białego Bórze.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Zachodniopomorskiego z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2023r.

RADA MIEJSKA
w Białym Borze
woj. Zachodniopomorskie

Przewodniczący Rady

Włodzimierz Szydywar

**Gminnym program osłonowy w zakresie udzielenia wsparcia seniorom
w wieku 65 lat i więcej zamieszkałym na terenie Gminy Biały Bór na rok 2023r.**

Wstęp

Gminny program osłonowy w zakresie wsparcia seniorów zamieszkałych na terenie Gminy Biały Bór na rok 2023r. określa działania podejmowane przez gminę na rzecz seniorów. Program został opracowany w odpowiedzi na zmieniającą się sytuację demograficzną i społeczną w naszej gminie oraz jest elementem polityki społecznej w zakresie wsparcia działań na rzecz seniorów niesamodzielnym ze względu na wiek oraz stan zdrowia.

Kierując się troską o bezpieczeństwo osób starszych, które nie są w stanie np. poprzez wsparcie rodziny zabezpieczyć podstawowych potrzeb, celowe jest podejmowanie różnego rodzaju działań. W ramach Programu seniorzy mają możliwość skorzystania ze wsparcia społecznego, oraz wsparcia w czynnościach dnia codziennego.

Program jest kierowany do osób starszych w wieku 65 lat i więcej, mających problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskim, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia.

I. Podstawa prawna programu:

Gminny program osłonowy w zakresie udzielenia wsparcia seniorom zamieszkałym na terenie Gminy Biały Bór w 2023r. jest programem osłonowym w rozumieniu art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej, dotyczącym realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w zakresie pomocy społecznej.

Program jest ustanowiony i przyjęty przez Radę Miejską w Białym Borze w związku z ustanowieniem przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej Programu pn. „Korpus Wsparcia Seniorów” na rok 2023, który stanowi wytyczne dotyczące możliwości uzyskania przez gminy wsparcia finansowego z dotacji celowej budżetu państwa.

II. Ocena sytuacji warunkująca realizację programu :

Na potrzeby niniejszego Programu przyjmuje się, że senior to osoba w wieku 65 lat i więcej. W gminie Biały Bór na dzień 31 grudnia 2022r. liczba mieszkańców zameldowanych na pobyt stały wynosiła ogółem **4.894 osób**, w tym:

- osoby w wieku poprodukcyjnym (kobiety od 60 roku życia, mężczyźni od 65 roku życia), co stanowi

1066 osób – 21,78% ogólnej liczby mieszkańców, w podziale:

- 705 to kobiety w wieku 60+ co stanowi 14,40% ogółu liczby mieszkańców,
- 361 to mężczyźni w wieku 65+, czyli 7,37% ogółu liczby mieszkańców.

Osoby w starszym wieku przeważnie posiadają bliską rodzinę, większość z nich jednak prowadzi gospodarstwa jednoosobowe. Seniorzy wskazują, że w większości przypadków utrzymują poprawne relacje z najbliższą rodziną i sąsiadami. Mogą liczyć na doraźne lub stałe wsparcie, najczęściej w formie usług typu: zakupy, sprząatanie, pomoc w umówieniu wizyty u lekarza. Jednakże są również osoby starsze, które pomimo posiadania rodziny borykają się z problemem samotności, odrzucenia, braku zainteresowania ich problemami czy potrzebami. Taka sytuacja przyczynia się także do izolacji społecznej, przejawiającej się unikaniem nawiązywania szerszych kontaktów, choćby sąsiedzkich.

Z wewnętrznych danych Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Białym Borze, prowadzącego systemowe rozeznanie potrzeb społecznych na terenie gminy wynika, że osoby starsze, nie stanowią jednorodnej grupy pod względem sprawności, stanu zdrowia, sytuacji rodzinnej, wykształcenia, sytuacji materialnej i mieszkaniowej, aktywności społecznej i zawodowej. Pewna ilość osób z tej kategorii, to osoby pracujące zawodowo, mimo posiadanych świadczeń emerytalnych, inni świadczą pomoc na rzecz rodziny, część jest zaangażowana w działalność społeczną, ale pewien potencjał tkwiący w tej grupie nadal jest niewykorzystany. Dotyczy to osób w dobrym, w stosunku do wieku, stanie zdrowia i sprawności psychologicznej.

Wśród osób w wieku poprodukcyjnym jest pewna liczba mieszkańców wymagająca częściowej pomocy osób drugih z uwagi na ograniczenia sprawności psychoruchowej. Grupa ta korzysta z pomocy rodziny, z pomocy znajomych, usług opiekuńczych świadczonych przez instytucje. Jeszcze inna kategoria mieszkańców jest całkowicie uzależniona od pomocy i opieki osób drugih. Osoby te wymagają całodobowej opieki i zdane są na pomoc rodziny, a czasem opieki stacjonarnej w zakładach opiekuńczo-leczniczych czy domach pomocy społecznej.

Tabela 1. Liczba osób przebywająca w placówkach zapewniających całodobową opiekę wraz z kosztami utrzymania w okresie od 01.01.2022r. do 31.12.2022r.

Rok	Liczba osób przebywająca w DPS	Koszty w zł poniesione przez gminę
2019	13	464 097
2020	18	492 703
2021	16	575 501
2022	19	740 646
Rok	Liczba osób przebywająca w ZOL	Koszty w zł poniesione przez gminę
2019	7	49 708
2020	5	41 789
2021	6	40 209
2022	4	52 600

Źródło: Dane M-GOPS w Białym Borze

Tabela 2. Liczba osób objęta różnymi formami usług opiekuńczych i wraz z kosztami w okresie
od 01.01.2022r. do 31.12.2022r.

Rok	Liczba osób objęta usługami opiekuńczymi	Koszty w zł poniesione przez gminę
2019	51	332 239
2020	44	326 315
2021	43	337 311
2022	53	377 003
Rok	Liczba osób objęta usługami opiekuńczymi w ramach programu „Opieka wytechnieniowa”	Koszty w zł poniesione z budżetu państwa
2019	0	0
2020	9	40 040
2021	12	48 115
2022	15	98186

Źródło: Dane M-GOPS w Białym Borze

Analizując powyższe dane można zauważyć wahania liczby seniorów wymagających wsparcia w codziennym funkcjonowaniu w miejscu zamieszkania. Wahania zauważa się również w liczbie osób umieszczonych w placówkach stacjonarnych zapewniających całodobową opiekę. W każdej z przedstawionych powyżej form pomocy seniorom, wzrastają z roku na rok wydatki ponoszone przez Gminę Białą Bór.

Seniorzy borykają się z wieloma trudnościami dnia codziennego. Istotny wpływ na jakość życia seniorów mają:

- problemy zdrowotne z powodu utrudnionego dostępu do specjalistów,
- poczucie utraty bezpieczeństwa związane ze spadkiem dochodów przy stale zwiększających się wydatkach egzystencjonalnych,
- osamotnienie spowodowane rozluźnieniem się więzów rodzinnych (duża odległość od zamieszkania dzieci i wnuków, ich kariery zawodowe), utrata współmałżonka, przyjaciół, znajomych,
- zagubienie, bezradność wobec skomplikowanej rzeczywistości,
- poczucie nieużyteczności – po przejściu na emeryturę rozluźnienie, a czasem przerwanie kontaktów zawodowych, brak pomysłów na dalsze życie, brak przygotowania do życia na emeryturze, ograniczenie i utrata sprawności, uzależnienie od pomocy.

Przy postępującym zjawisku starzenia się społeczeństwa, rola osób starszych w życiu społecznym będzie coraz bardziej istotna, a problemy i potrzeby tej grupy coraz silniej odczuwane.

III. Cele programu

1. Zapewnienie usługi wsparcia na rzecz seniorów w wieku 65 lat i więcej przez świadczenie usług wynikających z rozeznaczonych potrzeb Gminy Biały Bor, wpisujących się we wskazane w programie obszary. 2. Poprawa poczucia bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania osób starszych przez dostęp do tzw. „opieki na odległość”.

IV. Zakres podmiotowy i przedmiotowy programu

1. Zagadnienia ujęte w Programie są realizowane od dnia 1 stycznia 2023r. do dnia 31 grudnia 2023r.

2. Programem zostaną objęte osoby w wieku 65 lat i więcej, które mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem w miejscu zamieszkania ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia, wnioskujące o chęć przystąpienia do Programu bezpośrednio do M-GOPS lub przez ogólnopolską infolinię 22 505 11 11.

3. Udział w Programie jest bezpłatny.

4. Udzielenie wsparcia w ramach programu nie zależy od kryterium dochodowego osoby/rodziny.

6. W ramach Programu udziela się wsparcia w dwóch modułach:

- **MODUŁU I-** usługi wsparcia, które składają się z następujących komponentów:

- a) **wsparcie społeczne** – uruchomienie wolontariatu w zakresie wspólnego spędzania czasu z seniorami, w szczególności samotnie zamieszkującymi (np. spacer, rozmowy, wspólne sporządzanie posiłków, zakupy, itp.);

- b) **wsparcie w czynnościach dnia codziennego:**

- pomoc w sprawach związanych z utrzymaniem porządku w domu,

- pomoc w dostarczeniu produktów żywnościowych, np. z Federacji Polskich Banków Żywności, Polskiego Czerwonego Krzyża, Polskiego Komitetu Pomocy Społecznej czy Caritas,

- zakup i dostarczanie seniorom zakupów obejmujących artykuły podstawowej potrzeby, w tym artykuły spożywcze oraz środki higieny osobistej (koszt zakupionych produktów pokrywa senior),

- zakup oraz dostarczanie seniorom ciepłych posiłków (koszty zakupu posiłku pokrywa senior), o ile usługa tego rodzaju nie jest już finansowana z innych źródeł,

- wsparcie seniorów objętych usługami w ramach Modułu I programu w formie okolicznościowych (świętecznych) paczek z artykułami żywnościowymi i higienicznymi, - wsparcie/pomoc w umawianiu wizyt lekarskich w miejscu zamieszkania seniora, dowieszenie lub pomoc w organizacji transportu seniora na wizytę lekarską, w tym również asystowanie podczas wizyty,

- pomoc/towarzyszenie w zakresie realizacji recept,

- pomoc w załatwieniu prostych spraw urzędowych, w zależności od możliwości osoby udzielającej wsparcia, i w razie konieczności – gdy obecność seniora jest niezbędna do załatwienia sprawy – pomoc w dowieszeniu seniora do urzędu,

- pomoc świadczona przez osoby mieszkające w najbliższym sąsiedztwie seniora, tzw. usługi sąsiedzkie

Usługi wsparcia w ramach MODUŁU I są realizowane poprzez wolontariuszy lub pomoc sąsiedzką.

Pomoc sąsiedzka może być świadczona osobom, które mają przyznane usługi opiekuńcze. Usługi świadczone w ramach pomocy sąsiedzkiej powinny być

dostosowane do indywidualnych potrzeb osób wspieranych. Świadczenie tego typu usług może być realizowane m.in. w godzinach rannych, popołudniowych, wieczornych, nocnych, w dniach ustawowo wolnych od pracy oraz w święta, jak również poza godzinami pracy opiekunek ośrodka pomocy społecznej, jeśli osoba korzysta z tego rodzaju usług.

Usługi wsparcia ramach Modułu I mogą być organizowane i realizowane:

- poprzez zlecenie realizacji usługi wsparcia organizacjom pozarządowym na podstawie art. 25 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, z późn. zm.) w zakresie organizacji i koordynacji realizacji programu w ramach tzw. pomocy sąsiedzkiej przez osoby zamieszkujące w najbliższej okolicy osób wymagających wsparcia,
 - samodzielnie, tj. przez pracowników ośrodka pomocy społecznej/centrum usług społecznych i/lub poprzez organizację i koordynację pracy wolontariuszy (na podstawie porozumienia, o którym mowa w art. 44 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie).
- **MODUŁ II** ma na celu poprawę bezpieczeństwa oraz możliwości samodzielnego funkcjonowania w miejscu zamieszkania dla osób starszych przez zwiększanie dostępu do tzw. „opieki na odległość”, a także wsparcie gminy w realizacji świadczenia usług opiekuńczych.
- Usługa świadczona w ramach Modułu II polega na korzystaniu z „opaski bezpieczeństwa”, którą centrum monitoringu 24 h na dobę nadzoruje, rejestruje i przyjmuje zgłoszenia alarmowe przesyłane z „opasek bezpieczeństwa”, a także podejmuje adekwatne do konkretnego zgłoszenia czynności.

Adresatami Modułu II są seniorzy w wieku 65 lat i więcej, którzy mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzący samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkający z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia

V. Kolejność przyznawania wsparcia osobom w wieku 65 lat i więcej

1. W pierwszej kolejności pomoc przyznawana będzie osobom niepełnosprawnym w stopniu znacznym lub umiarkowanym (zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. z 2021 r. poz. 573) albo orzeczenie traktowane na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności (zgodnie z art. 5 i art. 62 ww. ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych), które nie korzystają z pomocy usług opiekuńczych świadczonych przez OPS.
2. Osoby, które korzystają z pomocy usług opiekuńczych świadczonych przez OPS.

VI. Finansowanie, monitoring programu

1. Środki na realizację działań w ramach programu będą pochodziły z:
 - dotacji celowej budżetu państwa, udzielonej na podstawie art. 115 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, tj. do wysokości 80% kosztów całkowitych realizacji zadania,
 - środków własnych gminy nie mniej niż 20% kosztów całkowitych realizacji zadania.

2. Koordynację, monitoring oraz nadzór nad realizacją Programu sprawuje Burmistrz Białego Boru

3. Z realizacji programu zostanie sporządzone sprawozdanie roczne, w tym z realizacji Modułu I oraz z realizacji Modułu II.

Przewodniczący Rady

Szydywa
Włodzisław Szydywa